

**Raport z monitorowania losów absolwentów 6 miesięcy po studiach dla
kierunku farmacja Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
w 6 m-cy po zakończeniu studiów**

Dane przedstawione w **Raporcie z 2023 roku dotyczą** absolwentów kierunku farmacja, którzy złożyli egzamin magisterski, w okresie pomiędzy 1 października 2021, a 30 września 2022 i wyrazili zgodę na udział w badaniu. Gromadzenie danych miało miejsce w okresie od września 2022 roku do czerwca 2023 roku.

Farmacja studia jednolite magisterskie, stacjonarne

1. POPULACJA

Odsetek badanych absolwentów: **59,70%**,

a) liczba absolwentów, którzy ukończyli studia: 67,

b) liczba badanych absolwentów – 40 (w tym 25, którzy wypełnili całe ankiety).

2. AKTYWNOŚĆ NA RYNKU PRACY

a) Aktywni absolwenci wykonujący wszelkie formy aktywności związane z pracą zarobkową lub niezarobkową, podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, wykonywaniem obowiązków zawodowych stanowią: 94,87%.

b) aktywność na rynku pracy

Wśród absolwentów – 92,31% wykonywało pracę zarobkową, 7,69% kontynuowało naukę, 5,13% prowadziło działalność gospodarczą, 5,13% wykazało brak aktywności, 2,56 % wskazało pracę niezarobkową.

3. FORMA ZATRUDNIENIA

Wśród absolwentów – 83,33% pracowało na podstawie umowy o pracę, a 33,33% były zatrudnione podstawie umowy cywilno-prawnej, 2,78% wskazało pracę bez umowy.

4. GDZIE PRACUJĄ ABSOLWENCI

a) kategorie pracy, w których mieszczą się zajmowane stanowiska

Jako kategorię pracy wskazano:

Medycyna/Farmacja/Kosmetologia/Zdrowie (89,66%), Inne (6,9%), Marketing/Reklama /Promocja (3,45%)

Żadna z badanych osób nie zajmowała stanowiska kierowniczego.

Tabela 1. Firmy, których pracują absolwenci

Pracodawca	liczba wskazań
50BIO.COM	1
Apteka	1
Apteka Bliska Tobie	1
Apteka Centralna w Bydgoszczy	1
Apteka Dr zdrowie	1
Apteka Eskulap Drezdenko	1
Apteka Gemini	2
Apteka Gemini Hutter	1
Apteka Gemini Hutter Sp z.o.o	1
Apteka ogólnodostępna	1
Apteka ogólnodostępna- apteka Rodzinna Bis w Nakle	1
Apteka pod Złotą Koroną w Bydgoszczy	1
Apteka przy Kościele w Szamotulach	1
APTEKA SŁONECZNA KWIECIEŃ SPÓŁKA JAWNA	1
Apteka Społeczna Ciechanów	1
Apteka szpitalna w szpitalu specjalistycznym w Pile	1
Farmacja Społeczna S.A	1
Farmacja.net sp. z o.o	1
Klinika terapii innowacyjnych	1
MAX-PHARMA SP. Z O. O. Apteka Dr. Max	1
Ośrodek badań klinicznych	1
Piastowska Miller sp.j.	1
PROMEDICO dr n. farm. Hanna Jankowiak-Gracj i Wspólnicy Spółka jawna Apteka Lawenda	1
Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Farmaceutycznego "Cefarm-Lublin" Spółka Akcyjna	1
SCIENTIA RI	1
Spółka Apteki Cefarm Sp. z.o.o., Apteka Dbam o Zdrowie	1
SPZOZ Słupca	1
Szpital Specjalistyczny Pro-Familia Rzeszów, Apteka Szpitalna	1

c) zadowolenie z pracy

Spośród absolwentów, którzy odpowiedzieli na to pytanie, **48,28%** potwierdziło zadowolenie z wykonywanej pracy, **31,03%** zaznaczyło odpowiedź –ani tak ani nie, **10,34 % zaznaczyło – całkowicie się zgadzam się**, a 3,45 % zaznaczyło -całkowicie się nie zgadzam, nie mam zdania oraz nie zgadzam się.

ZAROBKI

6,9% badanych (tj. 2 osoby) nie odpowiedziało na pytanie o wysokość zarobków, 6,9% respondentów zarabowało między 3000 zł a 3999 zł, 51,72% zarabowało między 4000 zł a 4999 zł i 34,48% 5000 zł lub więcej.

5. WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI WYKORZYSTYWANE NA STANOWISKU PRACY

Nazwa kategorii pracy, Nazwa Stanowiska, Główne zadania/ obowiązki, Zasoby zdobyte na studiach wykorzystywane w miejscu pracy, Propozycje zmian)

Według absolwentów główne zadania/obowiązki na stanowisku pracy farmaceuty to:

- Dbanie o prawidłowe funkcjonowanie apteki
- Fachowe doradztwo pacjentowi za pierwszym stołem
- Obsługa pacjenta, retaksacja recept, zamówienia leków i wyrobów medycznych
- Operator w pracowni cytostatyków
- Przygotowywanie leków do wlewów, prowadzenie badań klinicznych
- kontrola leków i narkotyków
- Zaopatrzenie szpitala w leki.
- Zarządzanie stanami magazynowymi apteki

Według absolwentów wiedza i umiejętności wykorzystywane na stanowisku pracy to:

- Udzielanie informacji o interakcjach międzylekowych
- Opieka farmaceutyczna
- Farmakologia, prawo farmaceutyczne, farmacja praktyczna, wiedza farmaceutyczna
- Znajomość działania substancji czynnych w lekach
- Wiedza o lekach, dobór odpowiednich preparatów
- Znajomość produktów leczniczych/farmakologia, opieka farmaceutyczna
- Realizacja recept i obsługa pacjentów /Zasady realizacji recept i prawo farmaceutyczne
- Logiczne myślenie
- Praca z pacjentem/Farmakologia, GCP
- Umiejętność przygotowywania leków do wlewów/Przygotowywanie leków do wlewów dla pacjentów
- Najbardziej przydaje się wiedza z zakresu farmakognozji, mikrobiologii, technologii postaci leku oraz farmacji praktycznej (przede wszystkim).
- Wiedza w zakresie farmakologii i receptury aptecznej
- Biegłe operowanie systemem Kamssoft oraz wykonywanie leków -recepturowych./Farmakologia
- znajomość branży farmaceutycznej

Najbardziej przydatnymi przedmiotami okazały się: prawo farmaceutyczne, farmacja praktyczna, opieka farmaceutyczna, technologia postaci leku, farmakologia, farmakoterapia, farmakognozja

Propozycje zmian treści programowych, które formułują absolwenci to: zwiększenie liczby zajęć związanych z: badaniami klinicznymi – komercyjnymi i niekomercyjnymi, obsługą sytemu aptecznego, obsługą pacjenta, opieką farmaceutyczną, rozwiązywaniem problemów lekowych, doradztwem w zakresie farmakoterapii, lecnictwem zamkniętym (podstawowe leki w lecnictwie zamkniętym, specyfika pracy w szpitalu).

- Zwiększenie praktycznej wiedzy o wszystkich lekach zamiast potężnej dawki niewykorzystywanych w pracy szczegółów.
- Według badanych absolwentów plan nauczania na kierunku farmacja powinien ulec całkowitemu przekształceniu, gdyż często uczą się na nim rzeczy, które aktualnie nie obowiązują w aptekach, brak też informacji o farmacji klinicznej, która coraz bardziej rozwija się w Polsce.
- Konieczność skupienia się na działaniach niepożądanych, możliwościach terapeutycznych danej grupy leków, dostępnych leków dla kobiet karmiących czy w ciąży i interakcjach międzylekowych w farmakologii zamiast opisywania nowych mechanizmów reakcji.
- Praca z komputerowym systemem aptecznym

- Nauka umiejętności miękkich, psychologii, radzenia sobie ze stresem, trening umiejętności interpersonalnych, komunikacja z pacjentem
- Zarządzanie biznesem takim jak apteka, marketing farmaceutyczny

Główną koniecznością wskazaną przez absolwentów jest uwspółcześnienie programu studiów, tak by nie był programem studiów z lat 90.

6. PROGRAMY STUDIÓW - JĘZYKI OBCE

Nazwa Stanowiska, Wymagany Język, Wymagany poziom znajomości języka, Możliwość nabycia wymaganej kompetencji językowej podczas studiów)

W tym aspekcie wypowiedziało się tylko sześć osób: z czego **50%** określiło, że studia umożliwiły nabycie kompetencji językowych choć na niższym poziomie niż wymagany, **33,33%** -studia umożliwiły mi nabycie kompetencji na odpowiednim poziomie i **16,67 %** studia nie umożliwiły mi nabycia kompetencji językowych.

II. Wnioski Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia

1. Około **59,70%** absolwentów wzięło udział w badaniu, co jest wynikiem wyższym w porównaniu z wcześniejszymi badaniami. Jednak należy wciąż ulepszać metodologię badań w celu dalszego zwiększenia udziału absolwentów w badaniu.
2. Większość ankietowanych absolwentów kierunku farmacja znajduje zatrudnienie w podmiotach ściśle powiązanych ze swoim zawodem, w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie, około **58,62%** potwierdziło zadowolenie z wykonywanej pracy, wskazuje to na spadek z **82%**, w badaniu poprzednim, warto zatem zidentyfikować i wprowadzić zmiany, które mogą przyczynić się do poprawy sytuacji absolwentów na rynku pracy.
3. W ocenie programu studiów absolwenci za najbardziej przydatne zasoby zdobyte na studiach wykorzystywane w miejscu pracy uważają zdobytą wiedzę specjalistyczną, związaną z pracą w aptece znajomość produktów leczniczych/farmakologię, opiekę farmaceutyczną.
Najbardziej przydatnymi w życiu zawodowym przedmiotami były: prawo farmaceutyczne, farmacja praktyczna, opieka farmaceutyczna, technologia postaci leku, farmakologia, farmakoterapia, farmakognozja.
4. Z analizy uzyskanych odpowiedzi można wnioskować, że w opinii absolwentów plan nauczania na kierunku farmacja powinien ulec całkowitemu przekształceniu, gdyż często uczą się na nim rzeczy, które aktualnie nie obowiązują w aptekach, brak też informacji o farmacji klinicznej, wskazują na konieczność zwiększenia praktycznej wiedzy o wszystkich lekach zamiast potężnej dawki niewykorzystywanych w pracy szczegółów. Ze względu na bezpośredni kontakt z pacjentem absolwenci wskazują także na potrzebę zwiększenia zajęć z umiejętności miękkich, umiejętności interpersonalnych i komunikacji z pacjentem.
5. W sferze kompetencji językowych ze względu na małą ilość odpowiedzi trudno jest wyciągnąć odpowiednie wnioski. Jednak podkreślenia warta jest ogólnie dobra ocena kompetencji językowych uzyskanych na studiach, określana przez **83,33 %respondentów**.

III. Rekomendacje Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia

1. Skierowanie do Komisji programowej sugestii zmian w programach studiów - położenia większego nacisku na następujące zagadnienia: opieka farmaceutyczna, organizacja pracy w aptece i nauka obsługi systemów aptecznych i kompetencji miękkich.
2. Zachęcanie absolwentów do wypełniania ankiet dotyczących monitorowania ich losów, szczególnie w aspekcie nabycia kompetencji językowych. Analiza udzielonych odpowiedzi może przyczynić się do

dostosowywania programu studiów do potrzeb rynku pracy i zwiększenia konkurencyjności absolwentów kierunku farmacja Wydziału Farmaceutycznego CM UMK.

dr hab. Agnieszka Siomek-Górecka , prof. UMK

/-/

Koordinator ds. Jakości Kształcenia
Wydziału Farmaceutycznego

Agnieszka Siomek-Górecka

